ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 14. marca 2006 *

Vo veci C-177/04,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 228 ES, podaná 14. apríla 2004,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: G. Valero Jordana a B. Stromsky, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Francúzskej republike, v zastúpení: G. de Bergues a R. Loosli, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

* Jazyk konania: francúzština.

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas a K. Schiemann (spravodajca), sudcovia R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. Klučka, U. Lõhmus a E. Levits,

generálny advokát: L. A. Geelhoed,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. októbra 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 24. novembra 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Komisia Európskych spoločenstiev navrhuje, aby Súdny dvor:

— určil, že Francúzska republika si tým, že neprijala opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko C-52/00,

Zb. s. I-3827), ktorý sa týkal nesprávneho prebratia smernice Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky (Ú. v. ES L 210, s. 29; Mim. vyd. 15/001, s. 257), nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 228 ods. 1 ES,

— zaviazal Francúzsku republiku na zaplatenie penále vo výške 137 150 eur Komisii na účet „Vlastné zdroje Európskeho spoločenstva" za každý deň omeškania s vykonaním už citovaného rozsudku Komisia/Francúzsko, a to od vyhlásenia tohto rozsudku až do vykonania už citovaného rozsudku Komisia/Francúzsko,

— zaviazal Francúzsku republiku na náhradu trov konania.

Právna úprava Spoločenstva

2 Právnym základom pre prijatie smernice 85/374 bol článok 100 Zmluvy EHS (zmenený na článok 100 Zmluvy ES, teraz článok 94 ES) a jej cieľom je aproximácia právnych úprav členských štátov v oblasti zodpovednosti výrobcu za škody spôsobené chybnými výrobkami.

3 Podľa článku 1 tejto smernice je „výrobca... zodpovedný za škodu spôsobenú chybou svojho výrobku".

4 Článok 3 ods. 3 tej istej smernice stanovuje:

„V prípadoch, keď sa nemôže zistiť výrobca výrobku, každý dodávateľ výrobku bude zmluvne považovaný [bude považovaný — *neoficiálny preklad*] za výrobcu, pokiaľ v priebehu príslušného obdobia [v primeranej lehote — *neoficiálny preklad*] nebude informovať poškodenú osobu [poškodeného — *neoficiálny preklad*] o totožnosti výrobcu alebo osoby, ktorá mu výrobok dodala. To isté platí v prípade dovezeného výrobku, pokiaľ na výrobku nie je uvedený dovozca v zmysle odseku 2, aj keď je výrobca známy."

5 Článok 7 uvedenej smernice stanovuje, že výrobca nie je zodpovedný v zmysle tejto smernice, ak sa dokáže:

„...

d) že chyba je spôsobená v dôsledku súladu s vydaným povinným osvedčením o tom, že výrobok vyhovuje predpisom, ktoré vydali príslušné verejné orgány; alebo

e) že stav vedeckých a technických poznatkov v čase, keď sa uviedol výrobok do obehu nebol na takej úrovni, aby umožnil zistiť chybu;

..."

6 Článok 9 prvý odsek smernice 85/374 definuje pojem „škoda" v zmysle článku 1 tejto smernice ako:

„...

b) poškodenie alebo zničenie akejkoľvek časti majetku [akejkoľvek veci — *neoficiálny preklad*], inej než je [samotný — *neoficiálny preklad*] chybný výrobok, s nižšou hraničnou sadzbou v sume [pričom hodnota takéhoto poškodenia alebo zničenia presahuje — *neoficiálny preklad*] 500 [EUR], za predpokladu, že časť majetku [táto vec — *neoficiálny preklad*]:

i) je typom bežne určeným na osobnú potrebu alebo spotrebu

a

ii) používala ju poškodená osoba [poškodený — *neoficiálny preklad*] hlavne na svoju súkromnú potrebu alebo spotrebu."

Rozsudok Komisia/Francúzsko

7 Súdny dvor vo výroku už citovaného rozsudku Komisia/Francúzsko vyhlásil a rozhodol, že Francúzska republika si tým, že:

— zahrnula do článku 1386-2 francúzskeho občianskeho zákonníka (ďalej len „občiansky zákonník") škody, ktorých hodnota je nižšia ako 500 eur,

— stanovila v článku 1386-7 prvom odseku toho istého zákona, že dodávateľ chybného výrobku je zodpovedný vo všetkých prípadoch a rovnako ako výrobca, a

— stanovila v článku 1386-12 druhom odseku uvedeného zákona, že ak sa chce výrobca zbaviť zodpovednosti tým, že sa odvolá na dôvody stanovené v článku 7 písm. d) a e) smernice 85/374, musí preukázať, že prijal všetky opatrenia potrebné na predchádzanie následkom spôsobeným chybným výrobkom,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 9 prvého odseku písm. b), článku 3 ods. 3 a článku 7 uvedenej smernice.

Konanie pred podaním žaloby

8 Vzhľadom na to, že Komisia dospela k záveru, že Francúzska republika neprijala opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s už citovaným rozsudkom Komisia/Francúzsko, na základe článku 228 ES zaslala listom z 20. februára 2003 tomuto členskému štátu výzvu, aby jej v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto listu predložil svoje pripomienky.

9 Listom z 27. júna 2003 francúzske orgány oznámili Komisii znenie zmien, ktoré mali byť vykonané v občianskom zákonníku, aby sa skončilo vytýkané nesplnenie povinnosti, a ktoré mali byť zaradené do legislatívneho procesu.

10 Komisia 11. júla 2003 zaslala Francúzskej republike odôvodnené stanovisko, v ktorom ju vyzvala, aby prijala v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto stanoviska opatrenia potrebné na vykonanie už citovaného rozsudku Komisia/Francúzsko.

11 Francúzske orgány v odpovedi na toto stanovisko v liste z 9. septembra 2003 uviedli, že návrhy legislatívnych zmien predtým oznámené Komisii, hoci boli prijaté v medzirezortnom rámci a prerokované s hospodárskymi partnermi, zatiaľ z dôvodu prílišnej preťaženosti legislatívneho plánu nemohli byť v parlamente prerokované. Dodali, že Komisiu budú informovať, hneď ako to bude možné o časovom pláne prijímania týchto zmien.

12 Vzhľadom na to, že Francúzska republika ešte stále nezabezpečila vykonanie už citovaného rozsudku Komisia/Francúzsko, Komisia sa rozhodla podať túto žalobu.

Vývoj skutkových okolností v priebehu tohto konania

13 Francúzska vláda na podporu svojej dupliky uvádza skutočnosť, že parlament prijal zákon č. 2004-1343 z 9. decembra 2004 o zjednodušení práva (JORF z 10. decembra 2004, s. 20857, ďalej len „zákon z roku 2004"), ktorého článok 29 stanovuje:

„I — Občiansky zákonník sa mení a dopĺňa takto:

1. Článok 1386-2 znie:

‚Článok 1386-2 — Ustanovenia tejto hlavy sa uplatnia na náhradu škody, ktorá vyplýva z osobnej ujmy.

Uplatnia sa takisto na náhradu škody prevyšujúcu sumu stanovenú dekrétom, ktorá vznikla na inej veci, ako je samotný chybný výrobok.';

2. Prvý odsek článku 1386-7 znie:

‚Predávajúci, prenajímateľ s výnimkou prenajímateľa v prípade leasingu alebo obdobného prenajímateľa, akýkoľvek iný dodávateľ, ktorý je podnikateľom, zodpovedá za chybu, ktorá ovplyvňuje bezpečnosť výrobku, za tých istých podmienok ako výrobca len vtedy, ak výrobca nie je známy';

3. Druhý odsek článku 1386-12 sa zrušuje.

..."

14 Francúzska vláda okrem toho 23. februára 2005 odovzdala Komisii a Súdnemu dvoru kópiu dekrétu č. 2005-113 z 11. februára 2005, ktorým sa vykonáva článok 1386-2 občianskeho zákonníka (JORF z 12. februára 2005, s. 2408, ďalej len „dekrét z roku 2005"), ktorého článok 1 stanovuje:

„Suma uvedená v článku 1386-2 občianskeho zákonníka je stanovená na 500 eur."

15 V písomnom dokumente z 15. apríla 2005 adresovanom Súdnemu dvoru a oznámenom francúzskej vláde Komisia uviedla, že usúdila, že zmeny zavedené zákonom z roku 2004 a dekrétom z roku 2005 zabezpečujú dosiahnutie súladu francúzskej právnej úpravy s článkom 7 a článkom 9 prvým odsekom písm. b) smernice 85/374. Komisia v dôsledku toho oznámila svoj zámer vziať späť žalobu v rozsahu, v akom navrhuje určenie, že Francúzska republika si nesplnila povinnosť vykonať už citovaný rozsudok Komisia/Francúzsko vo vzťahu k týmto dvom ustanoveniam uvedenej smernice.

16 Na druhej strane však Komisia usúdila, že zákon z roku 2004 nezabezpečuje vykonanie uvedeného rozsudku v plnom rozsahu, pokiaľ ide o prebratie článku 3 ods. 3 smernice 85/374, a v tom istom písomnom dokumente uviedla, že trvá na svojej žalobe v tomto bode, pričom znížila v tomto zmysle rozsah navrhovaného určenia nesplnenia povinnosti.

17 Komisia okrem toho v uvedenom písomnom dokumente uviedla, že z dôvodu, že už došlo k čiastočnému vykonaniu už citovaného rozsudku Komisia/Francúzsko, má zámer znížiť sumu penále, ktoré pôvodne navrhla pred Súdnym dvorom.

18 Komisia na základe uvedeného písomného dokumentu, ktorého obsah a podmienky zopakovala na pojednávaní, navrhla, aby Súdny dvor:

— určil, že Francúzska republika si tým, že neprijala určité opatrenia potrebné na vykonanie už citovaného rozsudku Komisia/Francúzsko, ktorý sa týkal nesprávneho prebratia smernice 85/374, a konkrétnejšie tým, že naďalej považovala dodávateľa chybného výrobku za osobu rovnako zodpovednú ako

výrobca v prípade, že výrobcu nemožno zistiť, hoci dodávateľ oznámil poškodenému v primeranej lehote totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 228 ods. 1 ES,

— zaviazal Francúzsku republiku na zaplatenie penále vo výške 13 715 eur za každý deň omeškania s vykonaním rozsudku, a to od vyhlásenia tohto rozsudku.

19 Francúzska republika vzala na vedomie čiastočné späťvzatie vyplývajúce z nových návrhov Komisie a zníženie sumy penále navrhovaného Komisiou a uviedla v písomnom dokumente z 27. mája 2005 adresovanom Súdnemu dvoru, že sa domnieva, že čiastočná výhrada, na ktorej Komisia trvá, predstavuje v skutočnosti novú výhradu. Uvedený členský štát z tohto dôvodu zopakoval svoj návrh, aby ho Súdny dvor vypočul na pojednávaní.

O vytýkanom nesplnení povinnosti

Úvodné poznámky

20 Na úvod je potrebné pripomenúť, že rozhodujúcim dňom na posúdenie existencie nesplnenia povinnosti vyplývajúcej z článku 228 ES je deň uplynutia lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku vydanom na základe uvedeného ustanovenia (pozri rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko C-304/02, Zb. s. I-6263, bod 30).

21 Keďže Komisia navrhla zaviazať Francúzsku republiku na zaplatenie penále, je takisto potrebné preukázať, že vyčítané nesplnenie povinnosti trvalo až do posúdenia skutkového stavu Súdnym dvorom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 31).

22 V danom prípade je nesporné, že k dátumu, keď uplynula lehota stanovená v odôvodnenom stanovisku z 11. júla 2003, Francúzska republika ešte stále neprijala žiadne opatrenie potrebné na vykonanie už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko.

23 Komisia v danom prípade vzala späť svoju žalobu v rozsahu, v akom navrhovala, aby Súdny dvor určil, že uvedený rozsudok nebol vykonaný, pokiaľ ide o prijatie opatrení potrebných na dosiahnutie súladu francúzskej právnej úpravy s článkom 7 a článkom 9 prvým odsekom písm. b) smernice 85/374.

24 Pokiaľ ide o výhradu týkajúcu sa neprijatia opatrení potrebných na dosiahnutie súladu s podmienkami vyplývajúcimi z toho istého rozsudku vo vzťahu k článku 3 ods. 3 tejto smernice, tak ako aj vyplýva z bodu 18 tohto rozsudku, Komisia vytýka Francúzskej republike, že tým, že naďalej považovala dodávateľa chybného výrobku za osobu rovnako zodpovednú ako výrobca v prípade, že výrobcu nemožno zistiť, hoci dodávateľ oznámil poškodenému v primeranej lehote totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala, neprijala určité opatrenia potrebné na zabezpečenie vykonania už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko.

O prípustnosti

Argumentácia Francúzskej republiky

25 V liste z 27. mája 2005 a na pojednávaní francúzska vláda uviedla, že predmetné nové formulovanie žalobného návrhu Komisie v priebehu konania sa musí považovať za nový návrh, ktorého následkom je neprípustnosť žaloby.

26 Podľa francúzskej vlády vyplýva konkrétne tak z bodu 36 už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, ako aj zo žaloby a repliky Komisie v konaní, ktoré viedlo k vydaniu tohto rozsudku, že výhrada tejto inštitúcie voči Francúzskej republike spočíva iba v tom, že posledná uvedená nestanovila vo vnútroštátnej právnej úprave, že zodpovednosť dodávateľa je len podporná vo vzťahu k zodpovednosti výrobcu, a že k tomu dochádza práve v prípade, keď totožnosť posledného uvedeného je neznáma.

27 Komisia však nikdy nevytýkala Francúzskej republike v rámci uvedeného konania, že si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 3 ods. 3 smernice 85/374, tým, že výslovne nevylúčila zodpovednosť dodávateľa v prípade, že tento dodávateľ oznámil poškodenému totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala.

28 Z toho vyplýva, že takéto nesplnenie povinnosti nemohol skonštatovať Súdny dvor v už citovanom rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, ako to napokon potvrdzuje aj výrok tohto rozsudku, ktorý konštatuje výlučne nesplnenie povinnosti Francúzskej republiky z dôvodu, že vo svojej právnej úprave stanovovala, že dodávateľ chybného výrobku bol „vo všetkých prípadoch" rovnako zodpovedný ako výrobca.

29 Za týchto okolností sa Komisia nemôže v rámci tohto konania odvolávať na nevykonanie uvedeného rozsudku nanovo formulovaným spôsobom, ako to uvádza bod 18 tohto rozsudku. Prijatie zákona z roku 2004 podľa francúzskej vlády naopak zabezpečilo úplné vykonanie už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, pokiaľ ide o článok 3 ods. 3 smernice 85/374, keďže dôsledkom tohto zákona je, že dodávateľ chybného výrobku nie je rovnako zodpovedný „vo všetkých prípadoch" ako výrobca.

30 Francúzska republika okrem toho uvádza, že Komisiou takto formulovaná nová výhrada je takisto neprípustná, pretože Komisia jej neoznámila v príslušnom čase, že nové znenie článku 1386-7 občianskeho zákonníka, o ktorom jej bolo oznámené počas konania pred podaním žaloby, že sa pripravuje, nie je dostatočné na skončenie vytýkaného nesplnenia povinnosti.

31 Podľa tejto vlády Komisii prináleží v súlade s povinnosťou poctivej spolupráce, ktorá jej vyplýva z článku 10 ES, aby oznámila čo najskôr Francúzskej republike nové námietky, ktoré by mohla mať proti novým ustanoveniam, ktoré sa chystala Francúzska republika prijať. Jedným z cieľov konania pred podaním žaloby je práve v tomto zmysle umožniť predmetnému členskému štátu, aby čo najskôr zabezpečil úplné dosiahnutie súladu s právom Spoločenstva.

Posúdenie Súdnym dvorom

32 V tomto zmysle je potrebné v prvom rade pripomenúť, že vo výroku už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, Súdny dvor vyhlásil, že Francúzska republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 3 ods. 3 smernice 85/374, tým, že v článku 1386-7 prvom odseku občianskeho zákonníka stanovila, že

dodávateľ chybného výrobku je rovnako zodpovedný vo všetkých prípadoch ako výrobca.

33 Nezávisle od presného znenia tvrdení, ktoré Komisia uvádza na podporu svojho žalobného návrhu, uvedené vyhlásenie Súdneho dvora vychádza zo zistenia, podľa ktorého platná francúzska právna úprava nezbavuje dodávateľa zodpovednosti, ktorá sa za normálnych okolností vzťahuje na výrobcu, v žiadnom z prípadov, v ktorých článok 3 ods. 3 smernice 85/374 stanovuje takéto zbavenie sa povinnosti.

34 Konštatovanie Súdneho dvora sa týka najmä prípadu, keď zbavenie sa zodpovednosti zo strany dodávateľa vyplýva zo skutočnosti, že dodávateľ oznámil poškodenému v primeranej lehote totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala.

35 Okrem toho Komisia môže obmedziť rozsah nesplnenia povinnosti, ktorého určenie navrhuje na základe článku 228 ES, tak, že vezme do úvahy opatrenia prijaté v priebehu tohto konania pred Súdnym dvorom, ktorými bol čiastočne vykonaný už citovaný rozsudok z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko.

36 Keďže Komisia by v danom prípade, ako to vyplýva z bodu 22 tohto rozsudku, bola oprávnená navrhovať určenie, že Francúzska republika si nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 228 ods. 1 ES, keďže posledná uvedená nestanovila v právnej úprave k dátumu, keď uplynula lehota stanovená v odôvodnenom stanovisku, zbavenie sa zodpovednosti dodávateľov v žiadnom z prípadov uvedených v článku 3 ods. 3 smernice 85/374, nemožno jej vyčítať, že navrhuje takéto určenie už iba v jednom z takto uvedených prípadov z dôvodu, že tento členský štát prijal opatrenia na čiastočné vykonanie už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko (pozri analogicky rozsudok z 5. mája 1993, Komisia/Belgicko C-174/91, Zb. s. I-2275, body 8 až 12).

37 Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, požiadavka, podľa ktorej predmet žaloby podanej podľa článku 226 ES je vymedzený konaním pred podaním žaloby upraveným týmto ustanovením, nemôže viesť až k tomu, aby sa vyžadovala dokonalá zhoda medzi výrokom odôvodneného stanoviska a žalobnými návrhmi, pretože predmet sporu nebol rozšírený alebo zmenený, ale naopak, bol jednoducho zúžený. Z toho Súdny dvor okrem iného vyvodzuje záver, že keď dôjde k legislatívnej zmene v priebehu konania pred podaním žaloby, žaloba sa môže týkať vnútroštátnych ustanovení, ktoré nie sú totožné s ustanoveniami uvedenými v odôvodnenom stanovisku (pozri najmä rozsudok z 1. februára 2005, Komisia/Rakúsko, C-203/03, Zb. s. I-935, bod 29).

38 Nič nebráni tomu, aby to tak bolo aj v prípade, keď k takejto legislatívnej zmene došlo až po podaní žaloby a keď je výhrada Komisie vo vzťahu k uvedenej legislatívnej zmene nevyhnutne obsiahnutá vo výhrade založenej na tom, že nebol vôbec vykonaný rozsudok Súdneho dvora (pozri analogicky v súvislosti s článkom 226 ES rozsudok zo 16. júna 2005, Komisia/Taliansko, C-456/03, Zb. s. I-5335, bod 40).

39 Tým, že Komisia uplatnila počas konania výhrady formulované proti pôvodnému zneniu článku 1386-7 občianskeho zákonníka, ktoré viedli ku skonštatovaniu nesplnenia povinnosti v už citovanom rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, na nové znenie uvedeného článku, ktorý ho nahradil v priebehu tohto konania pred podaním žaloby, Komisia nezmenila predmet sporu (pozri analogicky v súvislosti s článkom 226 ES rozsudok z 5. júla 1990, Komisia/Belgicko, C-42/89, Zb. s. I-2821, bod 11).

40 Ak by sa neuznala prípustnosť výhrady v takomto prípade, viedlo by to okrem iného Komisiu k tomu, že by trvala aj proti svojej vôli na celom rozsahu pôvodne uvádzanej výhrady, čo by nebolo ani v záujme žalovaného členského štátu, ani v záujme riadneho výkonu spravodlivosti.

41 V druhom rade prípustnosť takto nanovo Komisiou formulovanej výhrady nemôže byť ovplyvnená ani skutočnosťou, že Komisia, hoci bola informovaná počas konania pred podaním žaloby o skutočnosti, že Francúzska republika plánuje prijatie ustanovenia, ktoré bolo potom prijaté vo forme nového článku 1386-7 občianskeho zákonníka, neoznámila tomuto členskému štátu, že takéto vnútroštátne ustanovenie nezabezpečí správne prebratie článku 3 ods. 3 smernice 85/374, keďže nestanovuje zbavenie sa zodpovednosti zo strany dodávateľa v prípade, keď tento dodávateľ oznámil v primeranej lehote poškodenému totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala.

42 Uvedená okolnosť totiž neznemožnila Francúzskej republike skončiť porušenie, ktoré predtým skonštatoval Súdny dvor, a neovplyvnila práva tohto členského štátu na obranu, takisto ako nemala ani vplyv na vymedzenie sporu predloženého Súdnemu dvoru žalobou Komisie.

43 Je potrebné okrem toho pripomenúť, že konanie uvedené v článku 228 ES sa zakladá na objektívnom určení, že členský štát nedodržal svoje povinnosti (rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 44).

44 Z vyššie uvedeného vyplýva, že výhrada, ako ju nanovo formulovala Komisia, je prípustná.

O veci samej

Tvrdenia Francúzskej republiky

45 Pokiaľ ide o vec samu, francúzska vláda uvádza, že skutočnosť, že nové znenie článku 1386-7 občianskeho zákonníka nezbavuje výslovne dodávateľa zodpovednosti, ktorá za normálnych okolností prináleží výrobcovi v prípade, že tento dodávateľ oznámil poškodenému v primeranej lehote totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala, nepredstavuje nesplnenie povinnosti zabezpečiť uplatnenie článku 3 ods. 3 smernice 85/374.

46 Táto vláda bola vypočutá na pojednávaní, pokiaľ ide o rozsah uvedeného ustanovenia občianskeho zákonníka, a v skutočnosti uviedla, že na jednej strane z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že doslovné prebratie textu smerníc nie je vždy potrebné, a že na druhej strane možnosť, že dodávateľ oznámi poškodenému totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala, má mať v praxi iba veľmi podpornú úlohu, a to v prípade, keď samotný výrobca je neznámy, a že v takom prípade uvedený dodávateľ môže okrem toho uplatňovať záruku voči osobe, ktorá mu výrobok dodala.

Posúdenie Súdnym dvorom

47 V tejto súvislosti je potrebné skonštatovať, že nové znenie článku 1386-7 zavedeného do občianskeho zákonníka zákonom z roku 2004 nezabezpečilo úplné vykonanie už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, ktorý obsahuje okrem iného povinnosť zbaviť dodávateľa zodpovednosti, ktorá za normálnych okolností prináleží výrobcovi, vo všetkých prípadoch, keď článok 3 ods. 3 smernice 85/374 stanovuje takéto zbavenie zodpovednosti.

48 Je však potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry je každý členský štát povinný vykonať smernice tak, aby to plne zodpovedalo požiadavkám jasnosti a istoty právnych situácií stanovených zákonodarcom Spoločenstva v záujme dotknutých osôb. S týmto cieľom musia byť vykonané ustanovenia smernice s nenapadnuteľným stupňom záväznosti, ako aj s požadovanou konkrétnosťou, presnosťou a jasnosťou (pozri najmä rozsudok z 18. októbra 2001, Komisia/Írsko, C-354/99, Zb. s. I-7657, bod 27). Ustanovenia určené na to, aby zabezpečili prebratie smernice, musia teda okrem iného vytvoriť právnu situáciu, ktorá je dostatočne presná, jasná a transparentná na to, aby subjekty mohli poznať v plnom rozsahu svoje práva a povinnosti a domáhať sa svojich práv v prípade potreby pred vnútroštátnymi súdmi (pozri najmä rozsudok z 28. februára 1991, Komisia/Nemecko, C-131/88, Zb. s. I-825, bod 6).

49 V tejto súvislosti je potrebné skonštatovať, že z jasného a presného znenia článku 3 ods. 3 smernice 85/374 vyplýva, že cieľom tohto ustanovenia je poskytnúť poškodeným určité práva, ktoré môžu uplatniť voči dodávateľom za presne vymedzených okolností, ktoré toto ustanovenie určuje. To isté ustanovenie súvzťažne stanovuje zodpovedajúce povinnosti, ktoré sú tiež presne vymedzené, zo strany uvedených dodávateľov.

50 Toto ustanovenie najmä stanovuje, že dodávateľ nemôže mať zodpovednosť, ktorá prináleží výrobcovi podľa smernice 85/374, keď oznámil poškodenému v primeranej lehote totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala.

51 V danom prípade je nesporné, že takéto zbavenie sa zodpovednosti nevyplýva z nového znenia článku 1387-6 občianskeho zákonníka. Z toho vyplýva, že takéto ustanovenie nezabezpečuje prebratie článku 3 ods. 3 smernice 85/374 v plnom rozsahu.

52 Pokiaľ ide o obranu žalovanej založenú na tom, že neexistencia zbavenia sa zodpovednosti dodávateľa v prípade, že oznámil poškodenému totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala, nemá žiadne väčšie praktické následky, a preto nepredstavuje porušenie smernice, postačuje pripomenúť, že hoci by sa aj táto skutočnosť preukázala, nerešpektovanie povinnosti uloženej ustanovením práva Spoločenstva samo osebe predstavuje nesplnenie povinnosti a úvaha, že toto nerešpektovanie nemalo negatívne následky, nie je relevantná (pozri najmä rozsudok z 21. januára 1999, Komisia/Portugalsko, C-150/97, Zb. s. I-259, bod 22).

53 Okrem iného, tak ako vyplýva z bodu 40 už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, Súdny dvor už predtým rozhodol, že možnosť, ktorú má dodávateľ, a to uplatňovať záruku voči výrobcovi podľa pôvodného znenia článku 1386-7 občianskeho zákonníka, spôsobovala množenie nárokov, ktorému má zabrániť za podmienok stanovených v článku 3 smernice 85/374 práve priama žaloba, ktorú môže podať poškodený proti výrobcovi. To isté odôvodnenie sa vzťahuje na možnosť dodávateľa uplatňovať záruku voči osobe, ktorá mu výrobok dodala, v režime zriadenom novým znením uvedeného článku 1386-7.

54 Z toho vyplýva, že toto posledné uvedené ustanovenie neprebralo v plnom rozsahu článok 3 ods. 3 smernice 85/374 a že preto ním nebolo zabezpečené vykonanie už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, v plnom rozsahu.

55 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné skonštatovať, že Francúzska republika tým, že naďalej považovala dodávateľa chybného výrobku za osobu rovnako zodpovednú ako výrobca v prípade, že výrobcu nemožno zistiť, hoci dodávateľ oznámil poškodenému v primeranej lehote totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala, neprijala opatrenia potrebné na zabezpečenie vykonania už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, v plnom rozsahu, pokiaľ ide o prebratie

článku 3 ods. 3 smernice 85/374, a nesplnila si povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 228 ES.

56 Keďže sa preukázalo, že nesplnenie povinnosti vytýkané Francúzskej republike trvalo v čase, v ktorom Súdny dvor skúmal skutkové okolnosti, je potrebné ďalej preskúmať návrh Komisie na uloženie zaplatenia penále.

O peňažnej sankcii

57 Pokiaľ ide o takto zistené nesplnenie povinnosti, Komisia ďalej navrhuje, ako vyplýva z bodu 18 tohto rozsudku, zaviazať Francúzsku republiku na zaplatenie penále vo výške 13 715 eur za každý deň omeškania s vykonaním už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, v plnom rozsahu, a to od vyhlásenia tohto rozsudku.

58 V tejto súvislosti prináleží Súdnemu dvoru, aby v každej veci posúdil peňažné sankcie, ktoré sa majú uložiť so zreteľom na okolnosti prejednávanej veci (rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 86).

59 Je potrebné takisto pripomenúť, že cieľom konania upraveného v článku 228 ods. 2 ES je podnietiť porušujúci členský štát k vykonaniu rozsudku, ktorého sa nesplnenie povinnosti týka, a zabezpečiť tak účinné uplatňovanie práva Spoločenstva. Obe

opatrenia upravené v tomto ustanovení, t. j. paušálna pokuta a penále, sledujú tento istý cieľ (rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 80).

60 Uloženie povinnosti zaplatiť penále a/alebo paušálnu pokutu nesmeruje k nahradeniu žiadnej škody, ktorú by spôsobil dotknutý členský štát, ale k ekonomickému tlaku na tento členský štát, ktorý ho podnecuje k ukončeniu zisteného nesplnenia povinnosti. O uložených peňažných sankciách je preto potrebné rozhodnúť v závislosti od stupňa presvedčovania potrebného na to, aby dotknutý členský štát zmenil svoje správanie (rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 91).

61 Pri výkone svojej voľnej úvahy prináleží Súdnemu dvoru, aby stanovil také penále, ktoré je jednak prispôsobené okolnostiam a jednak primerané určenému nesplneniu povinnosti, ako aj platobnej schopnosti dotknutého členského štátu (pozri najmä rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 103).

62 Z tohto pohľadu, a ako to uvádza aj Komisia vo svojom oznámení z 28. februára 1997 o metóde výpočtu penále stanoveného v článku [228] Zmluvy ES [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 63, s. 2), základnými kritériami, ktoré je potrebné zohľadniť na zabezpečenie donucujúcej povahy penále s cieľom jednotného a účinného uplatňovania práva Spoločenstva, sú v zásade dĺžka trvania porušenia, stupeň jeho závažnosti a platobná schopnosť predmetného členského štátu. Pri uplatnení týchto kritérií je potrebné zohľadniť najmä dôsledky, ktoré nevykonanie rozsudku spôsobuje na súkromných a verejných záujmoch, a naliehavosť donútenia dotknutého členského štátu splniť jeho povinnosti (pozri najmä rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 104).

63 V danom prípade prináleží Súdnemu dvoru, aby určil v závislosti od stupňa presvedčovania, ktorý sa mu zdá byť potrebný, príslušné peňažné sankcie, ktoré podnietia predmetný členský štát k tomu, aby zabezpečil účinné vykonanie už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko.

64 Vzhľadom na okolnosti tohto konania je v prvom rade potrebné skonštatovať, že zaplatenie penále predstavuje vhodný prostriedok a uloženie paušálnej pokuty sa nezdá byť potrebné.

65 V druhom rade, pokiaľ ide o závažnosť porušenia a konkrétne dôsledky, ktoré nevykonanie uvedeného rozsudku spôsobuje na súkromných a verejných záujmoch, je potrebné skonštatovať, že tak ako Komisia sama uznala v písomnom dokumente z 15. apríla 2005 a na pojednávaní, nesplnenie povinnosti pretrvávajúce po prijatí zákona z roku 2004 a dekrétu z roku 2005 nemá osobitný stupeň závažnosti, hoci je samozrejme dôležité, aby Francúzska republika toto nesplnenie povinnosti čo najskôr skončila, v súlade s povinnosťou, ktorá jej vyplýva z článku 228 ods. 1 ES.

66 Prípady, v ktorých by sa mohla uplatniť zodpovednosť dodávateľa pri nerešpektovaní podmienok uvedených v článku 3 ods. 3 smernice 85/374, boli v skutočnosti výrazne obmedzené z dôvodu prijatia nového znenia článku 1386-7 občianskeho zákonníka, takže nie je možné tvrdiť, že trvá vážne ohrozenie cieľov smernice a súkromných alebo verejných záujmov.

67 Za týchto podmienok koeficient 1 (na stupnici od 1 do 20) navrhovaný Komisiou primeraným spôsobom reflektuje stupeň závažnosti porušenia trvajúceho v čase, keď Súdny dvor posudzoval skutkové okolnosti.

68 Pokiaľ ide v treťom rade o koeficient vzťahujúci sa na dĺžku trvania porušenia, je potrebné naopak skonštatovať, že návrhu Komisie, aby tento koeficient bol 1,3 (na stupnici od 1 do 3), nemožno vyhovieť.

69 Komisia uvádza, že tento koeficient bol stanovený podľa novej metódy výpočtu, prijatej touto inštitúciou na rokovaní 2. apríla 2001, ktorá stanovuje, že koeficient vzťahujúci sa na dĺžku trvania porušenia sa vypočítava tak, že jeho základom je 0,10 za mesiac od siedmeho mesiaca po vyhlásení nevykonaného rozsudku, pričom maximum je stanovené na hodnotu 3. Keďže uplynulo 19 mesiacov medzi už citovaným rozsudkom z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, a rozhodnutím Komisie prijatým 16. decembra 2003 o podaní tejto žaloby, posledná uvedená navrhla, aby koeficient vzťahujúci sa na dĺžku trvania porušenia bol stanovený na hodnotu 1,3.

70 Je potrebné pripomenúť, že hoci také usmernenia, aké sú obsahom oznámení zverejnených Komisiou, môžu účinne prispievať k zabezpečeniu transparentnosti, predvídateľnosti a právnej istoty pri činnostiach tejto inštitúcie, nič to nemení na skutočnosti, že výkon právomoci zverenej Súdnemu dvoru v článku 228 ods. 2 ES nie je podmienený prijatím takýchto pravidiel Komisiou, ktoré by v žiadnom prípade nemohli Súdny dvor zaväzovať (pozri najmä rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 85). Je to tak isto, pokiaľ ide o stupnicu týkajúcu sa koeficientu vzťahujúceho sa na dĺžku trvania porušenia a kritériá stanovenia uvedeného koeficientu.

71 Uvedený koeficient musí byť *in fine* stanovený Súdnym dvorom. S týmto cieľom je potrebné posúdiť dĺžku trvania porušenia berúc do úvahy čas, keď Súdny dvor posudzuje skutkové okolnosti, a nie čas, keď sa Komisia obrátila na Súdny dvor, pričom voľná úvaha Súdneho dvora nie je okrem toho ohraničená stupnicou od 1 do 3 navrhovanou Komisiou.

72 V danom prípade je nesporné, že vykonanie už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, si vyžadovalo iba prijatie niekoľkých opatrení na prebratie do vnútroštátneho práva, ktoré sú navyše jasne vymedzené.

73 Je však potrebné skonštatovať, že nezávisle od čiastočného vykonania už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, ku ktorému došlo s veľkým oneskorením, nesplnenie si povinnosti Francúzskou republikou zabezpečiť vykonanie uvedeného rozsudku v plnom rozsahu trvá už značný čas, keďže už uplynuli približne štyri roky od jeho vyhlásenia.

74 Za týchto podmienok sa zdá byť koeficient 3 primeraný na zohľadnenie dĺžky trvania porušenia.

75 V štvrtom rade návrh Komisie vynásobiť základnú sumu koeficientom 21,1 založenom na hrubom domácom produkte Francúzskej republiky a na počte hlasov, ktoré má v Rade Európskej únie, je primeraným spôsobom vyjadrenia platobnej schopnosti tohto členského štátu, spolu so zachovaním rozumného odstupu medzi rôznymi členskými štátmi (pozri najmä rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, už citovaný, bod 109).

76 Vynásobenie základnej sumy 500 eur koeficientmi 21,1 (pre platobnú schopnosť), 1 (pre závažnosť porušenia) a 3 (pre dĺžku trvania porušenia) vedie v danom prípade k sume 31 650 eur za každý deň omeškania.

77 Pokiaľ ide v piatom rade o periodicitu penále, je potrebné vo vzťahu k vykonaniu rozsudku Súdneho dvora, ktoré zahŕňa prijatie pozmeňujúceho ustanovenia právnej úpravy, ako je to v tejto veci, zvoliť penále, ktoré bude uložené na dennom základe.

78 Vzhľadom na celok vyššie uvedených úvah je potrebné zaviazať Francúzsku republiku na zaplatenie penále vo výške 31 650 eur Komisii na účet „Vlastné zdroje Európskeho spoločenstva" za každý deň omeškania s vykonaním opatrení potrebných na zabezpečenie vykonania už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, v plnom rozsahu, a to od vyhlásenia tohto rozsudku až do vykonania uvedeného rozsudku z 25. apríla 2002.

O trovách

79 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Okrem toho podľa odseku 5 prvého pododseku tohto istého článku na návrh účastníka konania, ktorý vzal späť svoj návrh na začatie konania, znáša trovy konania druhý účastník konania, ak sa to zdá oprávnené vzhľadom na správanie sa tohto účastníka v konaní.

80 V tejto veci Francúzska republika nemala úspech vo svojich dôvodoch týkajúcich sa výhrady Komisie. Pokiaľ ide o čiastočné späťvzatie návrhu Komisie, bolo iba výsledkom čiastočného a oneskoreného prijatia opatrení na vykonanie už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, zo strany Francúzskej republiky.

81 Je teda potrebné zaviazať Francúzsku republiku na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Francúzska republika si tým, že naďalej považovala dodávateľa chybného výrobku za osobu rovnako zodpovednú ako výrobca v prípade, že výrobcu nemožno zistiť, hoci dodávateľ oznámil poškodenému v primeranej lehote totožnosť osoby, ktorá mu výrobok dodala, a že neprijala opatrenia potrebné na zabezpečenie vykonania rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko (C-52/00), v plnom rozsahu, pokiaľ ide o prebratie článku 3 ods. 3 smernice Rady 85/374/EHS z 25. júla 1985 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o zodpovednosti za chybné výrobky, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 228 ES.**

2. **Francúzska republika je povinná zaplatiť penále vo výške 31 650 eur Komisii na účet „Vlastné zdroje Európskeho spoločenstva" za každý deň omeškania s prijatím opatrení potrebných na zabezpečenie vykonania už citovaného rozsudku z 25. apríla 2002, Komisia/Francúzsko, v plnom rozsahu, a to od vyhlásenia tohto rozsudku až do vykonania uvedeného rozsudku z 25. apríla 2002.**

3. **Francúzska republika je povinná nahradiť trovy konania.**

Podpisy